

УДК 94(438):94(477):061.1ЄС

Наталія Чорна

ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН ПІСЛЯ ВСТУПУ ПОЛЬЩІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У статті проаналізовано польсько-українські відносини після вступу Польщі до Європейського Союзу, а також визначено місце польського чинника у реалізації Україною стратегії європейської інтеграції.

Ключові слова: польсько-українські відносини, зовнішня політика, інтеграція, ЄС, Польща, Україна.

Кардинальні трансформації, що мали місце в Європі на межі 80–90-х рр. ХХ ст., спричинили початок формування нової моделі міждержавних взаємин Польщі та України. Вихід Польщі з “соціалістичного табору” та проголошення Україною незалежності виявилися тими чинниками, які дозволили двом державам, з огляду на наявні національні інтереси та геополітичні розрахунки, перейти до здійснення взаємовигідного двостороннього співробітництва. На середину 90-х рр. ХХ ст. польсько-українські взаємини вже визначалися як стратегічні.

Демократичні перетворення та розбудова незалежної Польщі супроводжувалися змінами у сфері її зовнішньої політики. З 1989 р. офіційна Варшава заявила про переорієнтацію зовнішньополітичних векторів на користь європейських та євроатлантичних структур. Визначальною метою було оголошено інтеграцію у Європейський Союз. Як наслідок, динаміка та характер польсько-українських взаємин виявилися повною мірою підпорядкованими успіхам європейської інтеграції Польщі.

Проблеми польсько-українського співробітництва неодноразово ставали об’єктом дослідження у працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників та науковців. Зі вступом Польщі до Євросоюзу 1 травня 2004 р. польсько-українські взаємини зазнали значної трансформації та вийшли на принципово новий рівень. З огляду на це, перед ученими постала об’єктивна необхідність його наукового осмислення. Окремі аспекти “нових” польсько-українських відносин різною мірою були проаналізовані у працях П. Байора [1], І. Гуцуляка [2], О. Знахоренко [3], Є. Кіш [4], А. Мазаракі [5], О. Міхалева [6], О. Тевдой-Бурмулі [7]. Разом з тим, зазначена проблема досі не стала предметом комплексного дослідження, а тому потребує ретельного вивчення та аналізу.

Метою даної публікації є вивчення польсько-українських взаємин після входження Польщі до Європейського Союзу.

З огляду на мету, основними завданнями дослідження було визначено:

- проаналізувати трансформацію польсько-українського співробітництва у контексті інтеграції Польщі до Євросоюзу;
- з’ясувати роль Польщі у здійсненні Європейським Союзом політики щодо України;
- визначити місце офіційної Варшави у реалізації Україною стратегії європейської інтеграції.

Упродовж майже двадцятирічного періоду розбудови незалежної державності польський фактор займав вагомe місце у зовнішній політиці нашої держави. Вище державне керівництво України розглядало Польщу як державу, яка представлятиме українські інтереси на рівнях європейської та світової політики. Спільність кордонів та історичного минулого, політичні, соціально-економічні та культурні зв’язки, розміщеність у центрі Європи та, як наслідок, спроможність за умови поєднання зусиль претендувати якщо не на європейське, то хоча б регіональне лідерство, – далеко не всі чинники, які зумовлювали підвищену зацікавленість держав одна в одній. Польща стала першою державою, яка за підсумками

всенародного референдуму, що відбувся 1 грудня 1991 р. в Україні, вже на наступний день визнала її незалежність.

Заявивши про однозначну налаштованість Польщі на досягнення членства у ЄС та НАТО, державне керівництво розглядало будь-які питання зовнішньої політики країни крізь призму їх адекватності стратегії інтеграції. Україна ж у 1993 р. схвалила Стратегію зовнішньої політики, яка визначила її багатовекторність. Не на користь міжнародному авторитету України позначалися невирішеність проблеми володіння ядерною зброєю, відсутність порозуміння зі США та Росією. Як наслідок, попри значну взаємну зацікавленість, взаємини Польщі та України виявилися напруженими та непослідовними.

Своєрідне потепління у відносинах сторін намітилося лише у 1994 р. Труднощі, що виникли на шляху інституціалізації взаємин Польщі з НАТО та ЄС спричинили необхідність заручитися підтримкою сусідніх держав, у першу чергу України. Польське керівництво все активніше почало заявляти про зацікавленість у поглибленні взаємин з Україною та готовність за необхідності надавати їй різного роду допомогу. Про те, що взаємини двох держав виходять на рівень стратегічного партнерства, було офіційно заявлено у підписаній 22 березня 1994 р. “Декларації міністрів закордонних справ України та Польщі про принципи формування українсько-польського партнерства” [8]. І хоча протягом 1994–2004 рр. спільними зусиллями України та Польщі було створено нормативно-правову базу, відповідну рівню стратегічних взаємин, країни взяли участь у реалізації низки взаємовигідних програм співробітництва, активізації зазнали політичні та торговельно-економічні контакти, відносини сторін все одно залишалися непростими.

Новий відлік у польсько-українських взаєминах розпочався 1 травня 2004 р. Вступивши до ЄС, Польща почала вибудовувати свої взаємини з Україною відповідно до загального курсу Спільноти. Це не означає, що офіційна Варшава змінила свої пріоритети та повністю підпорядкувала їх цілям Євросоюзу. Навпаки, зміни зазнала політика ЄС щодо України. У Брюсселі з моменту приєднання до ЄС Польщі союзна політика стосовно України почала формуватися згідно з рекомендаціями польського керівництва. Попри прогнози більшості європейських політиків та аналітиків, після вступу Польщі до ЄС її відносини з Україною не погіршилися, і офіційна Варшава не перестала підтримувати євроінтеграційні прагнення України [9].

Зі вступом до ЄС політичною реальністю для Польщі стало перетворення її східних кордонів на цивілізаційний розлом у Європі. Намагаючись не допустити закріплення за Польщею статусу “буферної держави”, розміщеної між Заходом та Сходом, ЄС та Росією, офіційна Варшава з власної ініціативи та за погодженням із союзним керівництвом взяла на себе зобов’язання налагоджувати та здійснювати відносини ЄС із його “східними сусідами”. Незадовго до запланованого вступу Польщі до ЄС, міністр закордонних справ Польщі В. Цімошевич заявив: “Польща, як це вже неодноразово підкреслювалося, вступає до ЄС не для того, щоб відвернутися від своїх східних сусідів, а навпаки – для того, щоб представляти інтереси їхньої інтеграції з Європою” [10].

Активне лобювання українських інтересів у Брюсселі та підтримку прагнень Києва увійти до Євросоюзу тогочасний президент РП А. Кваснєвський назвав “новою східною політикою Польщі” [11]. В її основу було покладено розроблений Польщею ще в жовтні 2002 р. офіційний документ “Східна політика Європейського Союзу в перспективі його розширення за рахунок держав Центральної та Східної Європи – польська точка зору” [12]. Польща заявила про себе як про “адвоката” України, її своєрідного протектора. Офіційна Варшава домагалася від Брюсселя чіткого визначення перспективи членства України у ЄС, а також негайного надання їй статусу країни з ринковою економікою.

Одним із засобів “наближення” України до Європи стало транскордонне польсько-українське співробітництво. Зусилля сторін було об’єднано у рамках існуючих на спільному кордоні євро регіонів “Карпати” та “Буг”. Стратегічною метою транскордонної взаємодії було визначено “підтримку сталого розвитку, який включає територію України та Польщі в головну течію інтеграційних процесів у Європі” [13]. І хоча обидві держави є надто

інертними у використанні потенціалу транскордонної взаємодії, успіхи Польщі у цій сфері традиційно трактуються європейською політичною елітою як намагання створити підконтрольне їй угруповання малих країн та посилити за рахунок нього позицію регіонального лідера Центрально-Східної Європи.

Серйозним випробуванням для польсько-українського стратегічного партнерства стали події листопада – грудня 2004 р. в Україні. “Помаранчева революція” зазнала неабиякої підтримки у польському суспільстві. Реакція польського керівництва на “український майдан” засвідчила потепління у відносинах двох країн. Безпосередньо в Київ для примирення ворогуючих сторін приїжджали діючий президент Польщі А. Квасневський та колишній президент Польщі, экс-лідер “Солідарності” Л. Валенса. Участь польської політичної еліти у врегулюванні кризи в Україні була трактована у Польщі як підтвердження стратегічності польсько-українських взаємин [14].

З перемогою на повторних президентських виборах в Україні В. Ющенко та приходом до влади опозиційних до “режиму Кучми” сил в українській історії розпочалася нова сторінка. Зміни у зовнішній політиці проявилися у визначенні її пріоритетним напрямом курсу на інтеграцію у ЄС та НАТО. Оцінюючи успіхи України у справі реалізації стратегії вступу в європейські та євроатлантичні структури, тогочасний президент України В. Ющенко заявив, що протягом 2005 р. українським політикам вдалося досягти значно більшого, аніж за всю історію незалежності держави [15]. Так, протягом року Україна отримала статус “спеціального сусіда” ЄС, скасувала візовий режим для громадян ЄС, отримала право відповіді на зовнішньополітичні заяви Євросоюзу, набула статусу країни з ринковою економікою. Не останню роль на цьому шляху відіграла Польща. У 2005 р. до влади в країні прийшла “Право та справедливість” – політична сила, яка у зовнішній політиці активно намагалася наблизити Україну до ЄС ціною дистанціювання від Росії.

Разом з тим, з приходом до влади в Україні В. Ющенко та політиків з його оточення, роль Польщі у здійсненні Україною європейського напрямку зовнішньої політики дещо змінилася. Незважаючи на те, що урядова Варшава і надалі продовжувала залишатися активним представником українських інтересів на Заході, офіційний Київ власними зусиллями почав здійснювати практику політичних контактів з керівництвом ЄС та провідних європейських країн. Така самостійність української дипломатії на міжнародній арені хоча і була цілком прогнозованою (з огляду на попередні події в Україні), проте почала сприйматися у Польщі з певною упередженістю.

Президентські вибори та обрання наприкінці 2005 р. президентом Польщі Л. Качинського корінним чином не позначилися на польсько-українських відносинах. Зважаючи на стратегічність геополітичного зміцнення вісі Варшава – Київ, польський президент продовжував підтримувати демократичні перетворення в Україні, практику регіонального співробітництва двох держав та представлення українських інтересів у ЄС [16].

У жовтні 2007 р. перемогу на парламентських виборах у Польщі отримали “Громадянська платформа” та Польська селянська партія. На чолі коаліційного уряду став Д. Туск, відомий своїми проросійськими поглядами. І хоча президент Л. Качинський неодноразово виступав із заявами, в яких закликав європейців спілкуватися з Москвою жорсткіше та рішучіше, у відносинах Польщі та Росії намітилося потепління. За сприяння Польщі між ЄС та Росією розпочалися переговори щодо розробки положень нової Угоди про партнерство та співробітництво. Ціною польсько-російського зближення стала втрата позитивної динаміки у взаєминах Польщі та України. І Варшава, і Київ не спростовують думки про те, що у грі між ними є “третій гравець”. Які б напрямок і якість цих відносин не були обрані, важливим фактором польсько-українських відносин залишатиметься політика Росії [17].

Не на користь Україні позначилося приєднання Польщі 21 грудня 2007 р. до Шенгенської зони. Зважаючи на те, що Україна, з точки зору нелегальної міграції, визначається у Європі як потенційно небезпечна, польсько-українські взаємини зазнали

ускладнення – для пересічного українця отримати шенгенську візу стало проблематично [18].

Відносини Польщі та Україні протягом 2008 – 2009 рр. були позначені посиленням ролі офіційної Варшави як активного лобіста євроінтеграційних прагнень України. Одним із пріоритетних напрямів зовнішньої політики Польщі стала активізація східного вектора Європейської політики сусідства (ЄПС). Під час виступу у сеймі на початку 2008 р. міністр закордонних справ РП Р. Сікорський заявив: “Польща має продовжувати спеціалізуватися на виробленні спільної зовнішньої політики щодо сходу” [19, с. 49]. Офіційна Варшава цим самим намагалася підтвердити прагнення до регіонального лідерства у Центрально-Східній Європі та посилення ваги Польщі у Євросоюзі. Цю ідею підтвердив директор Центру східноєвропейських досліджень Варшавського університету Я. Каліцький, зазначаючи, що “... сила польської позиції в Європейському Союзі залежить від того, яку підтримку ми маємо на сході” [20]. 26 травня 2008 р. на засіданні Ради ЄС із Загальної політики ЄС та Ради з питань Міжнародних відносин у Брюсселі було затверджено ініційовану Польщею та Швецією програму “Східне партнерство”, яка передбачала поглиблення та активізацію східного вектору зовнішньої політики Євросоюзу. Програма була адресована до шести країн і передбачала сприяння прискоренню політичної та економічної модернізації у них. Центральне місце у “Східному партнерстві” було відведено Україні [21].

Проте, попри декларовану Польщею зацікавленість у вигідному вирішенні для України питання її взаємин з ЄС та численні ініціативи на означеному шляху, польському керівництву не вдалося досягти відчутних практичних результатів. Наприкінці 2009 р. П. Коваль, керівник делегації Європейського парламенту зі справ України, экс-віце міністр закордонних справ РП заявив: “... уряд здійснює ілюзорну східну політику. Зокрема, ми не приділяємо належної уваги Україні та її намаганням увійти у ЄС” [22].

Трагічна загибель у 2010 р. президента РП Л. Качинського та його команди, позачергові вибори та обрання главою держави Б. Коморовського, прихід до влади в Україні президента В. Януковича – далеко неповний перелік чинників, які зумовили появу нових підходів до польсько-українського співробітництва. У відносинах двох держав розпочалася “нова ера”. Її ключовими напрямками було визначено активізацію політичної, економічної та соціокультурної взаємодії, лібералізацію візового режиму для українців, здійснення інвестиційного співробітництва, реалізацію транскордонних проектів, підтримку Польщею євроінтеграційних прагнень офіційного Києва.

Разом з тим, наявність об’єктивних передумов до активізації польсько-українських відносин не гарантувала їх продуктивності. Не останню роль у цьому відіграв російський фактор: з приходом на влади в Україні В. Януковича та його команди зовнішньополітичні пріоритети нашої держави змістилися на користь Російської Федерації. У свою чергу сталися зміни і у польській зовнішній політиці. Польське адвокатство та заступництво за Україну у кулуарах Брюсселя поступово почало втрачати свою предметність та актуальність. Натомість головними пріоритетами РП стали визначатися посилення впливу у ЄС та НАТО, здійснення партнерських стосунків з сусідами та активізація співробітництва з Росією, у якому особливо зацікавлені у Москві.

За претензіями Польщі щодо зміцнення геополітичної ваги та закріплення за собою ролі регіонального лідера, поряд з іншим, стоїть економічна потужність країни. Попри негативні прогнози, які робили експерти стосовно Польщі напередодні її вступу у ЄС у 2004 р., визнаючи її економіку найгіршою з економік десяти країн-кандидатів, Польщі вже у перші роки перебування у Євросоюзі вдалося домогтися високих результатів. Так, станом на кінець 2009 р. обсяг ВВП Польщі становив 180 % (по відношенню до рівня 1989 р.) [23]. У той час, коли у всій Європі спостерігалася падіння економіки, Польща продемонструвала економічне зростання на рівні 2,4 % та увійшла до шістки найбільших економік Євросоюзу [24]. На сьогодні РП трактується як країна з найбільш розвинутою та перспективною економікою серед нових країн-членів ЄС.

Польща традиційно була одним із головних торговельних партнерів України і, попри погіршення політичних відносин між двома країнами, продовжує ним залишатися. Згідно з офіційною інформацією, торгівля між Польщею та Україною демонструє позитивну тенденцію. Так, за сім місяців 2011 р. український експорт до Польщі становив 1 143,1 млн євро (1 634,6 млн дол.), що на 71,4 % більше, ніж за аналогічний період 2010 р. У той же час, польський імпорт до України у 2011 р. склав 1 786,2 млн євро (2 554,3 млн дол.), тобто на 14,8 % більше, порівняно з аналогічним періодом 2010 р. [25].

Польща посідає дванадцяте місце за обсягом прямих іноземних інвестицій в економіку України. Станом на середину 2011 р. він склав майже 900 млн дол. (1,9 % усіх іноземних інвестицій). У той же час інвестиції українців у польську економіку склали 51,1 млн дол. (0,7 % усіх іноземних інвестицій). Минулий рік продемонстрував неочікувану динаміку інвестиційної активності: вперше з 2001 р. поляки почали виводити з України свої інвестиції (за перше півріччя 2011 р. їх обсяг скоротився на 41,4 млн дол. США) [26]. До погіршення інвестиційного клімату спричинили зміни податкового законодавства в Україні, погіршення економічної ситуації в Україні та країнах Євросоюзу, а також нестабільність американського долару та євро.

Президент РП Б. Коморовський, коментуючи взаємини Польщі та України, зазначив, що причини ослаблення відносин не є новими і зводяться до початку конфлікту у таборі “помаранчевих лідерів”. На питання про перспективи польсько-українського партнерства новообраний президент Польщі зазначив: “Україна – це велика країна, у неї є свої амбіції, свої інтереси і свій потенціал. Польща не може брати відповідальність за рішення українців та за політичну ситуацію в Києві. Однак за мого президентства наша політика щодо України залишиться незмінною. Ми хочемо допомагати їй навіть у політичних умовах, що погіршилися. Ми хочемо переконувати українців поглиблювати зв’язки із Заходом, але це – вибір України – як особистий, так і політичний” [27].

Нові можливості для позитивних зрушень у польсько-українських відносинах з’явилися у 2011 р. Напередодні початку шестимісячної президенції Польщі у Раді ЄС, що мала розпочатися 1 липня 2011 р., і у Варшаві, і у Києві небезпідставно сподівалися, що Україні нарешті вдасться домогтися поглиблення відносин з Євросоюзом. На прес-конференції міністра МЗС РП Р. Сікорського, що відбулася 16 травня 2011 р. у Львові, він заявив, що Польща докладатиме зусиль та буде знаходити приводи, щоб наблизити Україну до ЄС [28]. Проте активність Польщі не змогла забезпечити позитивного результату для України. Загострення протистояння між владою і опозицією в Україні, а також розгортання репресій над опозиційними лідерами зумовили відмову Брюсселя від будь-якого поглиблення відносин з нашою державою, а доля Угоди про асоціацію між ЄС та Україною, підписати яку планувалося до кінця 2011 р., залишилася невирішеною. Як зауважив міністр МЗС РП Р. Сікорський, “Політичний конфлікт в Україні ускладнює зближення України з Європейським Союзом” [29]. За найоптимістичнішими прогнозами, Україні вдасться підписати Угоду про асоціацію у 2012 р., проте лише за умови припинення політичних переслідувань, реформування системи судочинства та правоохоронних органів, а також проведення чесних, прозорих і відкритих парламентських виборів. Разом з тим, не виключається можливість підписання угоди і через 20 років.

Погіршення відносин між Україною та Євросоюзом спричинило кризу східної політики ЄС та, у першу чергу, програми “Східне партнерство”, реалізацією якої опікується Польща. Згідно з думкою польського політолога, аналітика Польського інституту міжнародних справ І. Любашенка, різке дистанціювання Брюсселя у відносинах з Україною є “... негативним сигналом для інших країн, які входять до Східного партнерства. Адже угода з Україною є своєрідним наріжним каменем” [30]. Це, у свою чергу, спричинило напруження у польсько-українських взаєминах. Український політолог П. Жовніренко так проаналізував ситуацію: “Польща зараз – це останній бастіон України. Вона завжди була нашим адвокатом, але ж не можна нескінченно захищати те, що не може себе самостійно захистити, насамперед через недолугу внутрішню політику!” [31]. Очевидно, що у Європі чекають на позитивні зрушення

в Україні, а також на те, що наступний крок до поглиблення відносин з Євросоюзом зробить українське керівництво.

Таким чином, прослідкувавши динаміку польсько-українських відносин, маємо підстави зробити наступні висновки:

– упродовж всього періоду налагодження та поглиблення взаємин офіційної Варшави з Європейським Союзом, а також після набуття членства у ньому польсько-українські відносини зазнавали безпосередньої підпорядкованості успіхам європейської інтеграції Польщі;

– Польща відіграла і продовжує відігравати важливу роль на шляху активізації та поглиблення взаємин України з ЄС;

– після вступу до Євросоюзу Польща з власної ініціативи та за погодженням з його керівництвом взяла на себе роль протектора та активного лобіста інтересів України у її відносинах з ЄС;

– події, що останнім часом мали місце у Польщі та Україні, а також не підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зумовили ускладнення польсько-українських відносин та погіршення євроінтеграційних перспектив нашої держави.

Список використаних джерел

1. Байор П. Дорогою стратегічного партнерства / Піотр Байор // Політика і час. – 2007. – № 6. – С. 14–16. 2. Гуцуляк І. Курс на подвійне лідерство, або еволюція політичного виміру польсько-українського стратегічного партнерства / Ігор Гуцуляк // Політика і час. – 2007. – № 7. – С. 37–40. 3. Знахоренко О. Стратегічне партнерство в українсько-польських відносинах: державно-політичний та військовий аспект / Оксана Знахоренко // Людина і політика. – 2004. – № 3. – С. 29–41. 4. Кіш Є. Новий кордон – нова модель відносин / Єва Кіш // Політика і час. – 2004. – № 6. – С. 65–72. 5. Мазаракі А. Двостороннє співробітництво України та Польщі: стан та можливості активізації / А. Мазаракі // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 12. – С. 257–266. 6. Михалев О. Дилемми польської політики / Олег Михалев // Міжнародна життя. – 2005. – № 11. – С. 30–42. 7. Тэвдой-Бурмули А. Расширение ЕС и эволюция этнополитической ситуации в Европе / А. Тэвдой-Бурмули // Міжнародная экономика и международные отношения. – 2005. – № 10. – С. 33–44. 8. Декларація міністрів закордонних справ України та Республіки Польща про принципи формування українсько-польського партнерства // Історико-архівне управління МЗС України. – Ф. № 2. – Оп. № 6. – Спр. № 434. – Арк. 1–4. 9. Аналітична довідка “Європейський Союз та Німеччина” // Історико-архівне управління МЗС України. – Ф. № 1. – Оп. № 1. – Спр. № 7820. – Арк. 7. 10. Цімошевич В. Наша спільна Європа ... / Владзімеж Цімошевич // Євроатлантика. – 2004. – № 2. – С. 70. 11. Брусилівська О. У пошуках місця під сонцем / Ольга Брусилівська // Політика і час. – 2005. – № 8. – С. 71. 12. Гевко В. Р. Україна і Польща: особливості розвитку двосторонніх відносин (1991–2004 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 “Історія України” / В. Р. Гевко. – Чернівці, 2005. – 20 с. 13. Стратегія українсько-польського міжрегіонального та прикордонного співробітництва // Історико-архівне управління МЗС України. – Ф. № 2. – Оп. № 6. – Спр. № 3855. – 27 арк. 14. “Między Polską ta Ukrainą istnieje strategiczne partnerstwo” [Електронний ресурс] : Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, 04.03.2005, Warszawa. – Режим доступу: <http://www.kprm.gov.pl>. 15. Віднянський С. В. Еволюція зовнішньої політики України (1991–2006 рр.) / С. В. Віднянський, Л. Ю. Мартинов // Український історичний журнал. – 2006. – № 4. – С. 45. 16. Борковський А. Лех Другий / Антін Борковський // Україна молода. – 2005. – 23 грудня (№ 241). – С. 5. 17. Україна – Польща: відносини після виборів у Польщі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pauci.org.ua/news-593>. 18. Шенгенська зона вплотную приближилась к границам Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rus.newsru.ua/ukraine/21dec2007/chengen.html>. 19. Киридон А. М. Україна – Польща: узгодження зовнішньополітичних орієнтирів / А. М. Киридон // Слов’янський вісник. Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 11. – С. 47–53. 20. Східне партнерство ЄС: додаткові можливості для євроінтеграції України / [І. Ф. Газізуллін, М. М. Гончар, О. В. Коломієць [та ін.]; за ред. В. Мартинюка; Укр. незал. центр політ. дослідж.]. – К. : Агентство Україна, 2009. – 84 с. 21. Підсумки програми Східного партнерства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thenews.pl/1/133/Artykul/82592>. 22. Польща уже не піддержує вступлення України в Євросоюз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uareporter.com/uk/node/76788>. 23. Колодко Г. Великая трансформация. Могло ли быть лучше? Будет ли лучше? / Г. Колодко // Мировая экономика и международные отношения. – 2010. – № 4. – С. 8. 24. Польща увійшла до шести найбільших економік ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2009/12/25/222109/>. 25. Торгівля товарами і послугами між Україною та Республікою Польща (7 місяців 2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobig>. 26. Поляки вивели з України більше 40 млн. дол. інвестицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.net/ukr/news/news-460750>. 27. Гетьманчук О. Вимушений президент Б. Коморовський [Електронний ресурс] / Олена Гетьманчук. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/articles/74816>. 28. Польща буде знаходити приводи, щоб наблизити Україну до ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zik.ua/ua/news/2011/05/17>. 29. Польща вже не головує в ЄС, але досі тягне за собою Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1441184#main>. 30. Підсумки польської президенції. Програма Східного партнерства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.polradio.pl/5/122/Artykul/82440>. 31. Польща – останній бастион України в ЄС? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eu.prostir.ua/news/4/48782.html>.

Наталья Черная

**ЭВОЛЮЦИЯ ПОЛЬСКО-УКРАИНСКИХ ОТНОШЕНИЙ ПОСЛЕ ВСТУПЛЕНИЯ ПОЛЬШИ
В ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ**

В статье проанализированы польско-украинские отношения после вступления Польши в Европейский Союз, а также определено место польского фактора в реализации Украиной стратегии европейской интеграции.

Ключевые слова: польско-украинские отношения, внешняя политика, интеграция, ЕС, Польша, Украина.

Nataliya Chorna

**EVOLUTION OF POLISH-UKRAINIAN RELATIONS AFTER THE ENTRY OF POLAND INTO
EUROPEAN UNION**

In this article are analyzed Polish-Ukrainian relations after the entry of Poland into European Union, and also this article defined a place of the polish factor in realization of the strategy of European integration by Ukraine.

Key words: Polish-Ukrainian relations, foreign policy, integration, US, Poland, Ukraine.